

- noch. *conf. 401. n. 197. Thom. Del. bene de immunit.*
- 67** *Eccl. iust. tom. 2. cap. 18. dubit. 6. num. 1.* Unde cum donare uxori, crimen non sit, donatio propter conjugalem affectionem recte praesumitur.
- 68** Non secundum, ex titulo, C. de dote caut. non enim quoniam in eo agitur tantum de confessione dotis ante matrimonium, ut multis videtur; Valasc. *diff. consult. 5. n. 3.* Barbof. *in collectan. ad l. 1. n. 4. eod. tit.* tum quod etiam, constante conjugio fieri potest confessio dotis receptae sub spe futurae numerationis: quod ex conjecturis dignoscendum erit, quibus in hoc maxime standum est; ut recte admonet Merl. *diff. q. 58. n. 7. 8.* & omnes agnoscunt, atque ita non est rarum, aut infrequens, maritum, manente conjugio, dotem recepisse fateri, animo eam recipiendi, ut locus sit dicto titulo *de dote caut.*
- 69** Ex quo inferitur solutio ad tertium de textu in authentico, de temp. non solut. pecun. super dot. S. in autem, *vers. Ubi enim;* n. n. Justinianus loquitur de merito fatentis dotis receptionem spe futurae numerationis: quod intelligendum est, vel quando ante matrimonium confessio emanavit, vel si ex conjecturis appareat, voluntatem donandi non habuisse maritum, licet jam inito conjugio fateatur. Eodem modo satisfit l. si voluntate 4. C. de dot. promiss. cui quartum innititur fundamentum.
- 70** Non obstat tandem ultimum; nam & si in dubio praesumendum sit, quem exercere actum permittitur, & non veritum, ut alibi diximus; haec praesumptio altera ulgentiori tollitur, l. Divus 8. ff. de restit. in integ. Marfil. cum plurib. in l. 1. S. Divus, n. 28. ff. ad leg. Cornel. de fidei. Guid. Pap. de praesumpt. num. 32. Menoch. eod. tract. lib. 1. quest. 30. per totam, scilicet virum conjugis amore motum velle liberalitatem exercere; quam foemina, cum avarissimae sint, blanditiis frequenter extorquent; l. sed si ego, quarta, in fine, ff. ad Vellejan. l. si stipulata 34. ff. de donation. inter l. si a sponso 16. C. de donat. prop. nupt. Tiraquel. de leg. connubia. lib. 1. gloss. 1. part. 9. n. 43. 176. Mantie. de tacit. tom. 2. lib. 13. tit. 16. n. 3. & tit. 17. n. 1. Menoch. *diff. l. 3. praes. 6. n. 57.* Qua ratione evanescit etiam praesumptio l. cum de indebito 5. ff. de probat. Nam etsi nemo donare in dubio credatur, Carleval. *de iudic. tom. 2. tit. 3. diff. 23. n. 43.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. cas. 88. a principio, Cyriac. tom. 3. controuers. 495. n. 15. cum sequentibus, Afflic. decis. 44. n. 24.* hoc fallit inter conjuges, inter quos jus donationes nimias praesumit, atque ideo donatione inter virum, & uxorem prohibuit, ne mutuo amore se spolient, l. 1. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessionem a viro, matrimonio constante, donatione dotis continere, quae ob affectionem praesumitur, Menoch. *ubi proximè, n. 30.*
- 71** Marfil. cum plurib. in l. 1. S. Divus, n. 28. ff. ad leg. Cornel. de fidei. Guid. Pap. de praesumpt. num. 32. Menoch. eod. tract. lib. 1. quest. 30. per totam, scilicet virum conjugis amore motum velle liberalitatem exercere; quam foemina, cum avarissimae sint, blanditiis frequenter extorquent; l. sed si ego, quarta, in fine, ff. ad Vellejan. l. si stipulata 34. ff. de donation. inter l. si a sponso 16. C. de donat. prop. nupt. Tiraquel. de leg. connubia. lib. 1. gloss. 1. part. 9. n. 43. 176. Mantie. de tacit. tom. 2. lib. 13. tit. 16. n. 3. & tit. 17. n. 1. Menoch. *diff. l. 3. praes. 6. n. 57.* Qua ratione evanescit etiam praesumptio l. cum de indebito 5. ff. de probat. Nam etsi nemo donare in dubio credatur, Carleval. *de iudic. tom. 2. tit. 3. diff. 23. n. 43.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. cas. 88. a principio, Cyriac. tom. 3. controuers. 495. n. 15. cum sequentibus, Afflic. decis. 44. n. 24.* hoc fallit inter conjuges, inter quos jus donationes nimias praesumit, atque ideo donatione inter virum, & uxorem prohibuit, ne mutuo amore se spolient, l. 1. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessionem a viro, matrimonio constante, donatione dotis continere, quae ob affectionem praesumitur, Menoch. *ubi proximè, n. 30.*
- 72** qui, quam foeminae, cum avarissimae sint, blanditiis frequenter extorquent; l. sed si ego, quarta, in fine, ff. ad Vellejan. l. si stipulata 34. ff. de donation. inter l. si a sponso 16. C. de donat. prop. nupt. Tiraquel. de leg. connubia. lib. 1. gloss. 1. part. 9. n. 43. 176. Mantie. de tacit. tom. 2. lib. 13. tit. 16. n. 3. & tit. 17. n. 1. Menoch. *diff. l. 3. praes. 6. n. 57.* Qua ratione evanescit etiam praesumptio l. cum de indebito 5. ff. de probat. Nam etsi nemo donare in dubio credatur, Carleval. *de iudic. tom. 2. tit. 3. diff. 23. n. 43.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. cas. 88. a principio, Cyriac. tom. 3. controuers. 495. n. 15. cum sequentibus, Afflic. decis. 44. n. 24.* hoc fallit inter conjuges, inter quos jus donationes nimias praesumit, atque ideo donatione inter virum, & uxorem prohibuit, ne mutuo amore se spolient, l. 1. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessionem a viro, matrimonio constante, donatione dotis continere, quae ob affectionem praesumitur, Menoch. *ubi proximè, n. 30.*
- 73** tio l. cum de indebito 5. ff. de probat. Nam etsi nemo donare in dubio credatur, Carleval. *de iudic. tom. 2. tit. 3. diff. 23. n. 43.* Menoch. *de arbitr. lib. 2. cas. 88. a principio, Cyriac. tom. 3. controuers. 495. n. 15. cum sequentibus, Afflic. decis. 44. n. 24.* hoc fallit inter conjuges, inter quos jus donationes nimias praesumit, atque ideo donatione inter virum, & uxorem prohibuit, ne mutuo amore se spolient, l. 1. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessionem a viro, matrimonio constante, donatione dotis continere, quae ob affectionem praesumitur, Menoch. *ubi proximè, n. 30.*
- 74** ges, inter quos jus donationes nimias praesumit, atque ideo donatione inter virum, & uxorem prohibuit, ne mutuo amore se spolient, l. 1. ff. de donat. inter. Ex quibus colligitur, factam confessionem a viro, matrimonio constante, donatione dotis continere, quae ob affectionem praesumitur, Menoch. *ubi proximè, n. 30.*
- 75** Dotem, de cujus numeratione non constat, etsi maritus eam recepisse asseveret, non gaudere dotalibus privilegiis, docent Cancer. n. 14. Duenas, *regul. 260. ampliat. 9.* Menchac. *diff. cap. 46. n. 7.* Caldas. *post question. Forens. conf. 16. n. 2.* Cabed. *Lusitan. decis. 177. n. 2. part. 1.* Menoch. d. praes. 12. num. 68. Merlin. *diff. quest. 58. n. 11.* Barbof. *diff. part. 6. num. 24. vers. Succedit, Roderic. de privileg. & concur. creditor. part. 1. art. 1. num. 28.* Gait. *de credit. cap. 4. n. 1715. cum seqq.* Bolaños, d. cap. 12. num. 38. & alii supra adducti in quo nemo discrepat, quoniam dos confessata non est proprie dos; Menoch. *de praesumpt. lib. 4. praes. 190. num. 51.* Padill. *in d. authent. res quaes, num. 120. C. commun. de leg. Bald. in d. l. assiduis, num. 9.* Socin. Sen. *in d. l. 1. num. 88. ff. sol. matrim.*

Verf. Secundo hinc apparet.

Verf. Tertio inde apparet.

Confessionem dotis receptae emissam animo donandi potest vir tacite, vel expresse revocare, Sanch. *diff. disp. 9. n. 6.* Menoch. *diff. praesumpt. 12. n. 69.* Valasc. *diff. consult. 5. n. 16.* Molin. *de iust. & jur. tom. 2. disp. 439. n. 22.* Trentacinq. d. *resol. 7. n. 3.* quae confessio indiget insinuatione, si quantitatem quingentorum aureorum excedat, Fontan. *de pact. nupt. claus. ult. p. 1. n. 73. 74.* Burat. *decif. 108. n. 14. cum seqq.* Merl. d. q. 58. n. 10. & regulis donationum inter conjuges subicitur, ut ex Sanch. *ubi supra;* & aliis quorum meminimus, constat. Quod autem de insinuatione dictum est, solum in marito locum habet; nam donatio dotis causa facta, insinuatione non indiget, l. ult. im. C. de jur. dot. Cezar. *de insinuat. q. 37.* Peregrin. *conf. 76. n. 25.* Ant. Fab. *in Codic. l. 3. tit. 20. definit. 6. n. 14.* Palac. Rub. *in cap. per vestras, in rub. S. 82. num. 2.* Qui hanc differentiam recte notat.

Verf. Quarto idem constat.

Licet elapsa sint tempora opponendi exceptionem 79 dotis non numeratae, via non clauditur ad obijciendum, confessionem fuisse emissam donandi animo; Sanch. n. 9. Menoch. n. 74. Molin. d. *disp. 439. in fine,* Maref. d. c. 8. n. 3. 19. quae exceptio perpetuo durat propter simulationem, Menoch. *numero 57.*

Verf. Quinto, eadem ratione.

Communiter affirmant DD. donationem inter vi- 80 rum & uxorem, accedente juramento valere; Mol. *sup. n. 23.* Dueñ. *reg. 219. ampliat. 2. vers. Contrariam opinionem,* & alii, quos paulo ante adduximus ad hoc ipsum probandum, sub hoc n. *vers. Primum confessionem, Quamvis contrarium multis etiam placeat, quos cumulat Dueñ. ibidem, & Sanch. d. disp. 11. n. 1.* Sed an idem sit in donatione inter conjuges praesumpta ex confessione receptae dotis: disputatur. Sunt qui absolute negant, hujusmodi donationem juramento confirmari, Ant. Gom. d. l. 50. *Tau. n. 5. vers. Quod extende,* Ludov. Lop. *de contractibus cap. 47. S. nunc vero agendum, Jul. Clar. l. 4. receptar. verb. Donatio, q. 9. vers. Et c. tamen conclusio, Rot. decif. 55. n. 14. & decif. 259. n. 9. p. 6. in recent. Burat. decif. 611. n. 56. & decif. 33. Joann. Baptist. *sup. lit. D. n. 220. Cost. in l. si ex cautione, Fallent. 9. in fine, C. de non n. pec. Menoch. d. praes. 12. n. 43.* ubi multos laudat, quibus addendi sunt omnes, qui negant, donationem inter virum & uxorem juramento validam esse: nam a fortiori idem in praesenti tenebunt; hi recententur à Sanch. & Duennas, ut proximè dictum est.*

Hujus sententiae potissimum fundamentum est, 81 quia haec donatio simulationem continet, & actus simulatus non confirmatur juramento; Anton. Gom. *variar. lib. 2. cap. 14. n. 20.* Menoch. *diff. l. 3. praesumpt. 122. n. 62.* Farinac. *in prax. crim. part. 5. tit. de falsit. & simulat. quest. 162. n. 67.* cum sequentibus, Mascard. *conclus. 265. n. 10. 11.* Petr. Barbof. *in d. l. 1. part. 6. num. 47. 48.* Guttier. *sup. p. 1. cap. 15. n. 3. in fin. Olea de cession. jur. tit. 8. q. 1. num. 3.* Per contrarium alii volunt talem confessionem 82 donationis causa factam, matrimonio constante, firmam, irrevocabilemque manere, si juramentum accesserit; Valasc. *consult. 5. n. 19.* Mantie. *sup. l. 11. tit. 20. n. 8. vers. Quod magis, Rot. decif. 24. n. 8. part. 7. in recent. Maref. d. cap. 8. n. 5. cum sequentibus, & alii, quos commemorat Menoch. d. praes. 12. n. 46. 47.* Ratio horum est, ex observatione talis juramenti nullum

83 nullum sequi salutaris externae detrimentum, atque ideo servari debere, cap. cum contingat 28. de jurejur. Tertia opinio rectius distinguit inter juramentum assertorium, & promissorium; ut hoc interveniente maneat confessio, seu donatio irrevocabilis, secus si illud accedat. Pro cuius distinctionis intelligentia notandum est, dupliciter posse maritum jurare talem confessionem, vel affirmando cum juramento se dotem recepisse, & hoc juramentum dicitur assertorium; vel promittendo sub jurejurando se restitutum dotem, quae assertit recepit, se, quod juramentum promissorium nuncupatur, Menoch. d. praes. 12. n. 41. Sanch. *diff. 12. n. 4.* Merlin. *d. quest. 58. nu. 108.* Barbof. *in l. 1. part. 6. n. 48.* Guttier. *de juram. confirm. d. cap. 3. n. 11. & cap. 15. n. 4.* Ideo autem assertorio firmari donationem inficiantur, quia maritum dum jurat, se dotem recepisse, quae verè ei tradita non fuit, illud solum affirmat, sibi satisfactum esse de dote confessata, quoniam uxorem beneficio liberaliter vult assequere, contra quod non facit revocans talem donationem, si quidem quod verè conjugii donatur, licet revocare. Nec turpitudinem allegat, dum venit adversus donationem; (videtur enim perjurium suum detegere qui se donasse dotem dicit, quam recepit juraverat,) sed non est ita, nec mendacii, aut perjurii reus erit iste; ut bene advertit Sanch. d. *disp. 12. nu. 3.* nam quod donare voluit uxori dotis nomine, ab eadem acceptum jure dici potest quo proposito verificatur, argument. l. singularia, ff. de reb. cred. l. licet. S. quoties, ff. de jur. dot.

84 At cum jurejurando promittitur restitutio dotis confessatae, illud violat maritus, si confessionem revocet, quod servare tenetur, cum non tendat in salutis aeternae dispensium: atque ita est intelligenda secunda sententia nuper adducta. Quibus non refragatur fundamentum primae quoniam hujusmodi confessio simulationis vitium non continet, siquidem frans nulla adest, sine qua simulatio esse non potest; Menoch. ex aliis conf. 88. nu. 47. Nec fit fraus legi prohibenti donationem inter conjuges, nam cum talis confessio jure pro donatione habeatur, idem est, sic fateri, ac expresse donare. Neque auctus censetur simulatus, nisi causa adit simulandi; Noguero. *alleg. 20. n. 163.* Farinac. *de simulat. q. 162. n. 136.* Maref. *lib. 2. cap. 133. n. 5.* Cyriac. *tom. 1. controuers. 131. n. 33.* & simulatio non est, unum contractum pro alio supponere, dolo cessante; Noguero. *alleg. 32. nu. 109.* Farinac. *sup. n. 43. 51. 52.* Castrenf. *in d. l. singularia, n. 7.* Tunc autem confessio dotis receptae simulata diceretur, ut juramento non posset confirmari ob consensu defectum, quando non animo donandi fieret, veluti si maritus dicat, se dotem recepisse, ut proprio honori consulat, ut parentibus, ac propinquis satisfaciatur, ne reprehendatur, aut noceatur, quod uxorem duxerit indotatâ, Sanch. d. *disp. 9. n. 2.* Et ita distinctionem traditam ultra laudatos supra, probant Bald. Novel. *in d. l. 1. nu. 204.* Palac. Rub. *in rubr. de donat. S. 51. n. 5. 6.* Anton. Gabr. *tom. 2. comun. lib. 3. tit. de donat. conclus. 3. n. 45.* Duñ. d. *ampliat. 2. vers. Est tamen, Seraph. de privileg. juram. privileg. 71. num. 55. 56.* Trentacinq. *sup. num. 23. 24.* Mol. nu. 24.

Ad Num. 5.

85 Sustinendo, quod confessio receptae dotis, constante matrimonio emissâ, inducit donationem, ut probavimus: idem a fortiori dicendum erit, si accedat renunciatio exceptionis dotis non numeratae, ex qua major praesumptio oritur donationis; Guttier. *cap. 46. n. 1. & seqq.* & hanc sententiam, ut commu-

Faria addit. ad Covar. Tom. 1.

nem docent, Menoch. d. praes. 12. n. 51. Merl. d. q. 58. nu. 66. Trentacinq. nu. 28. *vers. Tu non descendas.*

Ibi: Imò eadem ratione.

Ex dictis numeris praecedentibus verius videtur, 86 hoc casu irrevocabilem reddi confessionem, aut donationem virtute juramenti. Ne hoc impugnat argumentum, D. Covarr. cui innititur ad contra sentiendum; quando quidem ex quo quod jus praesumit donationem ex tali confessione, ejus confirmatio juramento interveniente confirmatorio debet admitti; nam qui vult antecedens, vult & consequens, 87 quod necessario sequitur ex illo; l. 1. §. 1. ff. si usus fruit. petat. Menoch. *conf. 366. n. 47.* Dyn. *in cap. cum quid, de regul. jur. in 6. Ca. i. c. ibi, in 4. limitat.* Argel. *de acquir. possess. q. 7. art. 5. n. 8.* & absurdum non est, 88 duo hic favorabilia, & specialitates concurrere, cum à diversis causis proveniant, scilicet praesumptio donationis ab amore conjugali, & confirmatio à juramento religione, maxime cum unum speciale veniat in consequentiam alterius; Alexand. *in l. si aliquam rem, n. 21. vers. Non obstat, quod una fictio, ff. de acq. poss. ff. Argel. *sup. art. 3. n. 10. 11.* & quas specialitates circa eandem causam concurrere posse ex pluribus, probat Barbof. *in collectan. ad l. 1. n. 3. vers. In summariis, C. de dot. promission.* Sed licet aliquando possit contingere, donationem hanc contra voluntatem mariti admitti, non omnino illi clauditur via, quin probare possit, spe futurae traditionis dotis receptae confessionem emisisse, obtenta relaxatione juramenti.*

Verf. Quod si velimus.

Quoties confessio viri judicatur facta spe futurae 89 traditionis, cõpetit marito & ejus successoribus exceptio dotis non numeratae, intra annum à die soluti matrimonii, si intra biennium fuerit solutum, quod si usque ad decennium, duret trium mensium spatio talis exceptio praescribitur, decennio autem elapso, dum conjugium extat, etsi postea dissolvatur, jus opponendae ejus exceptionis penitus denegatur, l. *fin. & authentica, quod locum, C. de dot. caut. non n. Ant. Gom. in d. l. 50. n. 52.* Rebell. *de obligat. justit. p. 2. lib. 6. q. 10. Agid. in repet. l. ex hoc jur. p. 1. cap. 11. an. 38. ff. de iust. & jur. Mol. n. 2. qui n. 5. docet, hanc exceptionem cõpetere etiam contra extraneum, ad cuius favorem maritus fassus est dotis receptionem; Quae cessant, si tabellio in instrumento testetur de traditione, Mol. n. 3. Anton. Gom. *sup. nu. 52.* Valasc. *conf. 5. nu. 11.* Hermos. *cum multis in l. 9. gloss. 7. n. 27. tit. 1. p. 5.* At post tempora haec elapsa talis confessio 90 praesudicat, ac si de dotis numeratione constaret aliter, nam numerata praesumitur, Menoch. *diff. praesumpt. 12. nu. 19. 75. vers. Caterum,* Merlinus nu. 94. & 96. Maref. *oot. n. 17.* ubi alios laudat vide infra, nu. 95. Sed si confessio fiat in fraudem creditorum, & mulier agat, repellitur simulationis ac fraudis exceptione quocunque tempore, si doli fuerit particeps; quod si possideat, obtinebit in lite, nam cum sit turpitudine ab utraque parte, melior est conditio possidentis l. si ob turpem 8. ff. de condit. ob turp. caus. At cum mulier in dolo non fuit, etiam agens superabit; Trentacinq. d. *resol. 7. n. 5. 7. 8.* Cum verò renunciatum fuerit praesatae exceptioni, distinguunt communiter DD. nam si simul fiant con- 91 fessio, & renunciatio, haec non obstat, quo minus excipi de non numerata dote possit; sed si ex intervallo renunciatur, non audietur excipiens; Menoch. *diff. praes. 12. n. 17. 18.* Anton. Gom. *diff. nu. 52. vers. Quod extende, Paulò post principium, Barb. in d. l. 1. p. 6. nu. 27. in fine, & 28.* Argel. *in §. fuerat antea,**

col. 11. nu. 15. *Infl. de action.* Jafon *ibidem* col. 15. nu. 80. Bald. *Novel. in tract. de dot.* p. 10. q. 4. col. 2. *vers.* Sed tu pro veritate distingue. Merlin. nu. 97. Alexand. *Trentacinq. sup. nu. 12. Valasc. conf. 5. nu. 12. Molin. disp. 439. n. 14. Guttier. d. p. 1. cap. 37. n. 10.* At 92 si cum juramento maritus etiam continenti renunciet exceptioni, ea uti non poterit, prout tenet communis sententia; Hermosill. apud quem plurimi, in l. 9. gloss. 8. n. 10. cum seqq. tit. 1. p. 5. *Trentacinq. ubi proxime.*

93 Hæc de jure communi omnino sunt vera, sed per dict. l. 9. Partita, in fine, aliud apud nos tenendum est; cum ibi expressè caveatur, valere renunciatione exceptionis non numeratæ pecuniæ in continenti factâ in eodem instrumento confessionis; Gregor. Lopez *ibi*; Guttier. *ubi proxime*, n. 9. Hermosill. *dict. gloss. 8. n. 94. n. 4.* ubi alios refert, atque ideo si maritus renunciet huic exceptioni in eodem instrumento, in quo dotem recepisse fateatur, eam allegans non audietur; Mol. *ubi proxime*. Menoch. *de successione creat.* §. 9. n. 22. Jure autem Lusitano hujusmodi renunciatio nullius est momenti, & pena amissionis officii imponitur Tabellioni, qui instrumentum cum illa confecerit; ita stabilitur *lib. 4. ordinam. Lusitan. tit. 47. in princip.* Barbof. *in remission. ad illud. tit. 5. in princip. num. 11. 12. Molin. disp. 302. vers. Verum Hermol. nu. 3. Valasc. consult. 5. nu. 12. 13.*

Dubitar, utrum post decursa tempora opponendi exceptionem dotis non numeratæ, valeat maritus, vel ejus successor objicere dotem non fuisse traditam assumendo in se onus probationis? De quo Costa in l. si ex cautione, ult. Fallent. à n. 4. C. de non nu. pecun. Barbof. in d. l. 1. p. 6. n. 36. ubi resolvit, verius, ac receptius esse, maritum, & alios, quorum interest, admitti post tempus elapsum ad probandum, dotem non fuisse receptam.

Si maritus juraverit se accepisse dotem, non poterit excipere de non numerata dote; Bald. & Salycet. in l. ult. C. de non nu. pecun. Costa *ubi proxime*, fallent. 9. nu. 2. *vers.* Sed & Bartholomæus, Molin. nu. 8. Valasc. *ubi supra*. Aymon Cravet. *conf. 40. nu. 1. in fine*, Menoch. nu. 27. Merlin. n. 100. Hermosill. *sup. nu. 3. Rebus ad leg. Gall. tom. 1. tract. de Chirograph. & cedul. recognit. art. 2. nu. 23. Benechend. in addit. ad Seraphin. de privileg. jurament. privileg. 60. nu. 9.* Idemque in aliis causis observatur, quoties debitor cum juramento fateatur pecuniæ receptione quia exceptione pecuniæ non numeratæ non gaudet Ant. Gom. *variar. lib. 2. cap. 6. nu. 2. vers. attende*; Rebus. *ad leges Gallie, tom. 1. tractat. de Chirograph. & cedul. recognit. art. 2. nu. 23. Costa supra, nu. 6. in fine Menchac. de successione creat. §. 9. nu. 9. Hermosill. in dict. l. 9. gloss. 7. n. 3. Guttier. d. cap. 37. nu. 8.*

98 Sed quamvis hoc casu marito denegeretur exceptio ista, ut mulier debeat probare traditionem, audietur tamen ipse volens probare negativam, videlicet dotem verè non recepisse. Ita docent Costa *dict. fallent 9. nu. 6.* Bayer. *de virtut. jurament. nu. 46. vers. 31.* Hieronym Zerzer. *de jurament. lib. 1. c. 26. nu. 14.* Cardin. Tusc. *practicar. conclus. lib. E. conclus. 421. nu. 5.* Barbof. *dict. part. 6. nu. 46. prope finem*, Trentacinq. *dict. lib. 3. resolut. 20. de solut. vers. Secunda conclusio*, Mantica *de tacit. & ambig. convent. lib. 18. tit. 4. nu. 4.* Hermosill. *dict. gloss. 7. n. 63. Felin. in cap. si causo, de fide instrument.*

99 Si autem maritus non juraverit, se dotem recepisse sed cum juramento se obligaverit ad restitutionem illius, exceptionem dotis traditæ intra tempus constitutum opponere non prohibetur; Guttier. *dict. ca. 37. nu. 1.* Merlin. nu. 99. Ant. Gom. *dict. nu. 52. vers. Quod extendit, ut principio*, nam juramentum istud recipit conditionem, si dos tradatur, quando fit pro-

missio spe futuræ num rationis, l. fin. C. de non num. pecun. Molin. & Valasc. *ubi proxime*, licet contra sentiant plures, tenentes etiam hoc casu exceptionem opponi non posse; quos cumulant Mench. *supra, dict. §. 9. nu. 19. & Hermosill. nu. 4.*

Quando juravit vir, non opponere hujusmodi exceptionem; ipsa uti minimè licebit; Menoch. *sup. nu. 29. 30.* apud quem Bart. Salicet. & Gozadin. Guttier. d. cap. 37. nu. 10.

Ad Num. 6.

Confessio dotis receptæ, ubi præcessit promissio ejus, probat numerationem, sive ante matrimonium, sive eo constanter emittatur; Ant. Gom. d. *vers. Quod extendit, in lim. 4.* Cevall. q. 432. *vers. Sed contrarium, ad medium*; Baptista *de privileg. dotal. cent. 1. n. 8. Ant. Gabr. commun. lib. 3. tit. de jur. dot. conc. 4.* Menoch. nu. 20. 53. Marefc. d. c. 8. n. 13. Sanch. d. *disp. 8. n. 10.* Barbof. d. p. 6. n. 51. 52. Barbof. Junior. *in collect. ad l. 1. n. 6.* dum seqq. C. de dot. cant. non nu. Fontanel. d. *clausul. ultim. p. 1. nu. 31.* Mol. nu. 6. Valasc. num. 5. Trentacinq. d. num. 12. *vers. Tertio non procedit, Cravet. conf. 40.*

Quod debet intelligi, cum promissio antecessit matrimonium, quo casu exceptioni dotis non traditæ locus non est, ut notat Trentac. loc. cit. & Merlin. n. 83. ubi plures laudar. In quo advertere oportet, quod debet constare de dotis promissione per scripturam distinctam ab ea, in qua maritus fateatur receptionem; nec sufficit, si Notarius in instrumento confessionis testetur, dotis promissionem præcessisse, Font. *ubi nuper. nu. 37.* Merl. nu. 89.

At contra principalem conclusionem sentiunt aliqui, etiam præcedente promissione, dotem confessam carere privilegijs, quæ doti, de cujus numeratione constat, tribuuntur; quos refert, ac impugnat Menoch. nu. 55. & sequentibus.

Ibi: Tametsi secundum glossam.

Verior, ac communis resolutio est, gemitam confessionum non excludere exceptionem dotis non numeratæ, neque efficere, ut dos confessata pro numerata habeatur, Menoch. nu. 76. Cyn. in l. *contractibus, §. sed quoniam, l. de non numerata pecun. ubi Castrens. Socin. Senior in l. 1. n. 95. vers. Sed tenendo, ff. solut. matrim. ubi Barbof. d. part. 1. à nu. 56.* Merlin. num. 113. cum seqq. licet oppositum tueantur. Anton. Gom. *ubi proxime, limitat. 5.* Abbas in cap. *si cautio, colum. fin. q. fin. de fide instrumentor.* & ibi Felin. colum. 10. nu. 82. Costa. in *dict. l. si ex cautione, Fallent. 14.* Molin. nu. 7. Valasc. nu. 10.

Ibi: Ne si intellexerimus verba dictæ legis finalis.

Hanc conciliationem l. in contractibus 14. §. sed quoniam. C. de non numer. pecun. cum l. fin. C. de dot. cant. refert. ex alijs Barbof. *in collectam ad d. l. fin. n. 4.* *vers. Sic ex confessione receptæ dotis.*

Si cum confessione dotis receptæ concurrant conjecturæ, quibus illa foveatur, dos confessata pro numerata habebitur; nâ ita numeratio satis probatur, quod omnes concedunt; Menoch. *conf. 7. n. 10. & dict. præsumpt. 12. nu. 22.* Marefc. *sup. nu. 9.* Merlin. nu. 52. *vers. Confessio tamen*, Trentac. *dict. nu. 12. vers. Quinto non procedit*, Mohed. *decis. 2. nu. 2. de confess. purparat. conf. 461. nu. 11.* Cyriac. tom. 2. *controverf. 251. n. 8. 11.* Campeg. *in tract. de dot. q. 76. Grammatic. decis. 103. n. 6.* Roland. *conf. 85. n. 43. lib. 1. Nevizan. conf. 57. nu. 8. in fine.*

Ibi:

Ibi: Addit tamen Baldus.

Hanc conjecturam non admittunt cum C. Covarr. Menoch. *dict. præf. 12. n. 13. & præsumpt. 13. n. 19. 20.* Merlin. n. 113. *vers. Sed hujusmodi*, qui n. sequenti alios refert. Eam tamen recipiunt Barbof. in d. p. 1. n. 40. *vers. Illud denique.* Marefcot. n. 12. In qua discordia bene diflinxit Merlin. n. 125. nonnullas Rotæ decisiones adducens, ut scilicet exhibitio, diuturna alimentorum per virum uxori facta, aliqualem judicat conjecturam dotis receptæ, quæ cum alijs (et si singulæ per se non prodesse) & confessione mariti probat dotis traditionem; nam singula, quæ non profunt, multa collecta juvant, c. cum causam 13. ubi Gloss. fin. *de probat. l. spadomum 17. §. qui intra, ff. de excusat. tutor.* Menoch. *conf. 284. n. 43.* Nogueroi. *alleg. 29. n. 71.* Ipsa autem alimentorum præstitio sola cum confessione satis non fit ad probandam dotis numerationem. De quo videndum est Trentacinq. d. *resol. 7. n. 12. vers. Hæc quinta declaratio*, ubi per utraque parte laudar. Authores; & in *vers. Socinus concordando*, resolvit, decennalem alimentorum præstationem inducere conjecturam sufficientem solutæ dotis, quod tenet Joseph. *decis. 66. n. 11.*

Ibi: Item & illud si ultra mariti confessionem.

109 Accedente unico teste, qui de numeratione deponat, confessio omnino probat dotis receptionem; seu itur Menoch. *de præsumpt. 12. n. 26. & præsumpt. 13. n. 20. in fin.*

Vers. Est & alia.

Ex cōfessione mariti facta, in favore extranei, numeratio dotis probatur, nec mulieri exceptio dotis non traditæ objici poterit, Molin. n. 5. Cyriac. tom. 1. *controverf. 122. n. 18.* Trentacinq. *dict. resolut. 9. de pignor. n. 20.* Ant. Gom. *dict. l. 50. n. 52. sub vers. Quod extendit, in 3. limit.* Merl. n. 82. 110. Marefcot. *dict. c. 8. n. 8.* Nisi ex conjecturis appareat, maritum per extraneam personam mulieri consulere voluisse, aut si à focero, aliò ve uxoris conjuncto dotem accepisse fateatur, de quo Menoch. à n. 81. Merlin. n. 111. Sed Menoch. n. 78. D. Covarr. sequutus contrarium probat. sentiens, posse virum de dote non tradita excipere, cum Novell. d. dote part. 10. num. 14.

Ibi: Verùm si post mariti confessionem.

111 De hoc Menoch. *dict. præf. 12. à n. 85. usque ad finem*, & maritus videtur loco solutionis promissionem recipere; Trentacinq. *ubi proxime*, nec liberabitur ipse, vel hæredes ejus retrocedendo actionem mulieri: quod tripliciter limitat idem Menoch. à n. 91. qui docet, locum esse hoc casu exceptioni dotis non numeratæ, nisi promissio fiat post lapsa tempora ad eam opponendam.

Vers. Caterùm egregia est dubitatio.

112 Quando præcedente dotis promissione maritus alijs bona sua obligat, ac deinde fateatur dotem promissam recepisse, dubitatur, an hi creditores mulieri præferantur. Et quidem creditores hujusmodi, qui contracterunt ante initium matrimonium, proculdubio potiores erunt mulieri, cujus hypothecam pro dote non competere à die promissionis ante matrimonium, diximus supra; hoc c. n. 15. Quod si postea, jam Faria addit. ad Covarr. Tom. 1.

nuptijs celebratis; cum marito contraxerint, eos præferendos esse mulieri indistinctè affirmant, Castrens. in l. 1. n. 8. *vers. Primus, ff. solut. matrim.* Merlin. d. *quæst. 58. n. 85. 86.* Negant Barbof. in *dict. l. 1. p. 6. n. 39. 40. 50. 51.* Fontanel. *dict. clausul. ultim. part. 1. n. 31.* & varijs Rotæ decisionibus hanc opinionem fuisse comprobatam, testatur ipse Merlinus, n. 88. Quæ variior videtur, admissio, quòd hypotheca mulieri incipiat competere à die promissionis, vel saltem à quo matrimonium fuit initum, quando illa præcessit; ut d. n. 15. comprobavimus.

Vers. Est item hoc in tractatu.

Est receptissimum, ac tenendum omnino, confessio nem dotis receptæ ante matrimonium in dubio spe futuræ numerationis emissam præsumi; Trentacinq. n. 10. Cravet. *conf. 40.* Sanch. *disp. 9. n. 4.* Alciar. *nol. si divortio, n. 3. ff. solut. matrim.* Menoch. *sup. præsumpt. 13. n. 4.* Menoch. *controverf. usufrequenti. l. 3. c. 46. n. 1. 2.* Cabed. *Lusitan. decis. 177. part. 1.* Mantie. *sup. tom. 1. lib. 12. tit. 10. n. 19.* Molin. *dict. disput. 439. n. 13.* Valasc. *conf. 5. n. 5.* ubi idem eite ait, si tempore contracti matrimonii confessio facta sit: consentiunt Sanch. & Alciar. *ubi proxime*, ex quibus constat, hoc etiam admittendum post matrimonium, antequam consummetur, quoniam tunc illa præsumptio cessat, quod maritus precibus, ac blandimentis uxoris ad donandum alliciatur, ut D. Covarr. rectè considerat *infra, hoc n. vers. Quod si confessio*, Trentacinq. n. 15. *vers. Hæc conclusio.* Sed si de animo donandi constiterit, confessio nulla erit, nec nocebit marito, nisi fuerit remuneratoria, ut si ipse esset ignobilis, aut aliàs uxori in æqualis, nam tunc sibi præjudicat, ac hæredibus; Molin. n. 14. Valasc. *sup. Dueñas reg. 221. n. 11.* Tiraquel. *de nobilit. cap. 18. num. 19.* Trentacinq. num. 3.

Vers. De creditoribus autem.

Quando confessio dotis receptæ noceat mariti creditoribus; late explicant Menoch. *dict. præsumpt. 13. per totam.* Trentacinq. *dict. l. 3. resolut. 9. de pignorib. à n. 9. & resolut. 7. de jur. dot. per totam.* Valasc. d. *consul. 5.* Quoad exceptionem dotis non numeratæ, omnes conveniunt licere eam opponere creditoribus, quandiu maritus possit, Merlin. n. 81. Menoch. n. 4. Hermosill. in d. l. 9. *glos. 5. & 6. n. 44. cum sequentibus, tit. 1. p. 5.* Ant. Gom. *dict. n. 52. limit. 6.* Trentacinq. *dict. resolut. 9. n. 12. & resolut. 7. n. 18.* Illud tamen solet controverti, an post præterita tempora marito opponendæ hujus exceptionis, valeant ipsius creditores etiam objicere? In quo magis obtinuit, ut si creditores sciverint confessionem, lapsu temporis penitus excludantur; ut idem maritus, Quod si ignoraverint ex clausula generali restituentur adversus lapsum temporis, atque ita præfata exceptione juvantur; Ant. Gom. *dict. n. 52. circa finem.* Alexand. in l. 1. *ff. solut. matrim.* ubi Socin. *colum. 17. vers. Illud autem*, Jal. in d. §. fuerat antea, *colum. 16. n. 84. Infl. de action.* Merlin. n. 62. cum sequentibus, Bulgarin. in l. 1. n. 50. *ff. sol. matrim.* Hermosill. *ubi nuper, n. 45. vers. Declara procedere, & n. 46.* Marefc. n. 20. Cravet. *conf. 40. n. 6. ad finem.* Trentacinq. *ubi proxime, num. 18. vers. Secunda est opinio, & dict. resolut. 7. n. 15. vers. Ex hac secunda, & n. 16.* ubi alii & ita intelligendus est D. Covarr. in *presenti, & numeris seqq.*